

Oamenii Moldovei mele

MIHAIL MUNTEANU

Chișinău 2013

Marele cântăreț de operă (tenor lirico-dramatic), de lied și profesor, Mihail Munteanu, s-a născut la 15 august 1943, în satul Criva, plasa Lipcani, județul Hotin (azi, r-nul Briceni), fiind cel mai mare copil al Elizavetei și al lui Ion Munteanu, ambii înzestrați cu harul de a cânta. „*Mama cânta foarte frumos, avea o voce caldă, ca toate mamele cu un timbru deosebit. Tata avea o voce unică, de forță, păcat că n-a devenit cântăreț de meserie. El a fost sufletul și centrul la toate petrecerile din sat. Cânta îndeosebi romanțele noastre românești cu o deosebită căldură*”.

A absolvit școala de 7 ani din satul natal și școala medie din s. Drepcăuți. Studiile muzicale le face la Institutul de Artă Gavril Musicescu din Chișinău (1960-1971) cu Nicolae Diducencu și Alexei Stârcea (canto). Urmează stagiul la Teatrul *La Scala* din Milano, Italia (1977-1978) cu Gina Cigna (canto). Solist (din 1971) și director (1996-1997) al Teatrului de Operă și Balet din Chișinău, profesor de canto (din 1984) și șef al Catedrei canto și măiestrie de operă la Facultatea Pedagogie Muzicală a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

A debutat cu rolul lui *Cavaradossi* din opera *Tosca* de G. Puccini la 3 februarie 1972, pe scena Operei Naționale din Chișinău. Solistul a continuat să perfecționeze acest rol și în timpul stagerii în Italia, l-a sonorizat într-un film-operă televizat, l-a înregistrat pe disc cu orchestra și corul Teatrului Mare din Moscova, alături de Maria Bieșu, în rolul Toscăi, și Iuri Mazurok, în rolul lui Scarpio, iar în 1985 l-a interpretat într-un spectacol al Teatrului Mare din Moscova.

Repertoriul cântărețului include toate partițiile valoroase ale tenorului dramatic, ce fac parte din tezaurul operei clasice și contemporane. A interpretat roluri precum: *Lenski* (“Evgheni Oneghin” de P. Ceaikovski, 1973), *Alfred* (“*Traviata*” de G. Verdi, 1974), *Pollione* (“*Norma*” de V. Bellini, 1975), *Lăkov* (“*Logodnica țarului*” de N. Rimski-Korsakov, 1976), *Manrico* (“*Trubadurul*” de G. Verdi), *Don Jose* (“*Carmen*” de G. Bizet, 1979), *Don Alvaro* (“*Forța destinului*” de G. Verdi, 1981), *Gherman* (“*Dama de pică*” de P. Ceaikovski, 1984), *Carlos* (“*Don Carlos*” de G. Verdi, 1985) și multe altele despre care interpretul spune: „*Toate-mi sunt scumpe. Mă simt bine și în “Tosca”, și în “Bal mascat”, și în “Norma”... Totuși, cea mai dragă partiție este Canio din “Paiate” de R. Leoncavallo, unde răsună această întrebare sacramentală: „Cine suntem noi – oameni, paiate?”*”

Repertoriul cântărețului inserează și numeroase interpretări vocale ale ciclurilor compozitorilor moldoveni (“*Cântecele Nistrului*” de S. Lungul), romanțe de compozitori clasici ruși ca M. Glinka, S. Rahmaninov, miniaturile vocale ale lui P. Ceaikovski, cântece populare românești, ruse, ucrainene,

cântece neapolitane. Un loc aparte în evoluările lui Mihail Munteanu îl ocupă interpretări în primă audiență ale liricii de camera și de romanță de compozitori moldoveni ca V. Rotaru, Gh. Mustea, ale cântecelor lui E. Doga, L. Sokirneanski, operelor vocal-simfonice de V. Zagorski, E. Lazarev, Z. Tkaci, E. Kolmanovski ș.a.

Publică articole despre muzicieni remarcabili. Prezentator al emisiunii “*Muzicieni din trecut*” la Radio-Moldova.

Talentul generos, calitățile vocale dintre cele mai bogate, muzicalitatea fină și artistismul înalt i-au permis să devină solist de frunte și să fie admirat nu numai în Moldova, dar și peste hotarele ei. Cântărețul este aplaudat deopotrivă la Moscova, Kiev și Sankt Petersburg, în orașele Asiei Mijlocii și în Țările Baltice, fiind apreciat și de publicul din România, Polonia, Bulgaria, Ungaria, Germania, Marea Britanie, Japonia, SUA, Franța, Italia ș.a. Enciclopedia “*Cine este Cine*” din Anglia l-a inclus între cele mai mari o sută de personalități ale lumii.

Președinte al Centrului de Susținere și Dezvoltare a Culturii, președinte al Juriului Festivalului-Concurs de interpretare a romanței românești “*Crizantema de Argint*” și al Festivalului “*Două inimi gemene*”, membru de onoare al Consiliului de conducere a Operei Române din Iași.

S-a învrednicit de mai multe distincții: Artist Emerit (1974) și Artist al Poporului din Republica Moldova (1980), Artist al Poporului din URSS (1986), Laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova (1988). Deține Ordinul Insigna de Onoare (1981) și Ordinul Republicii (1993). Este posesorul Medaliei “*Giuseppe Verdi*”.

Universitatea de Arte “*George Enescu*” din Iași i-a conferit în 2007 titlul de Doctor Honoris Causa.

În 2013 a obținut Premiul de Excelență la cea de-a XII-a ediție a Galei Premiilor UNITEM și Premiul Național al Republicii Moldova în domeniul Cultură și Artă. La 31 august 2013 i s-a acordat titlul Doctor Honoris Causa al Academiei de Științe din Republica Moldova.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

Munteanu, Mihai, tenor. Operatic Arias = Arii iz oper / orkestr Bol'sogo Teatra SSSR; dirizery: Vladimir Andropov, Mark Ėrmler. – Moskva: Melodiâ, 1983. – 1 disc stereo.

Puccini, G. Tosca: opera v 3-h d. / libretto: L. Illiki, G. Džakozy; ispolniteli: Maria Bieșu, Mihai Munteanu, Iuri Mazurok; hor i orkestr Bol'sogo Teatra SSSR; dirizer: A. Lazarev. – Moskva: Melodiâ, 1981. – 1 disc stereo.

Referințe critice

Buzilă, Serafim. Munteanu Mihail (Mihai) // Buzilă, Serafim. Interpreți din Moldova: lexicon encicl. (1460-1960). – Ch., 1999. – P. 305-307.

Ludman, G. O. Mihai Munteanu / G. O. Ludman. – Ch.: Timpul, 1986. – 64 p.: fotogr. – [Text în lb. rom., rus., engl.].

Marulea, Alexei. Mihai Munteanu – un tenor remarcabil // Marulea, Alexei. Demnitatea ca testament. – Ch., 2011. – P. 150-161.

Mihail Munteanu: „Secretul longevității scenice” / Mihail Munteanu; consemn.: Nina Jovmir // Jovmir, Nina. Verificat: au sufletele inundate de muzică. – Ch., 2012. – P. 35-49.

Dabija, Nicolae. Un artist al suișului / Nicolae Dabija // Lit. și arta. – 2013. – 22 aug. – P. 1.

Gherciu, Ana. Melancolie cu Mihai Munteanu / Ana Gherciu // Timpul. – 2013. – 16 aug. – P. 12.

Matușevici, Alexandru. Un om cu o personalitate reflexivă, bogată emoțional / Alexandru Matușevici // Timpul. – 2013. – 9 aug. – P. 14.

“**Mihai Munteanu** este un cântăreț de stil înalt, de operă mare” // Timpul. – 2013. – 9 aug. – P. 14.

Mihail Munteanu: „Aleg, muncesc, cânt și trăiesc” / Mihail Munteanu; consemn.: N. Roibu // Timpul. – 2011. – 11 mai. – P. 8.

Mihail Munteanu: „Dacă vrei să obții ceva în viață trebuie să fii mai curajos” / Mihail Munteanu; consemn.: Iurie Balan // „a”MIC”. – 2010. – Nr. 5-6. – P. 2-5.

Referințe

Ceea ce mi s-a transmis mie de la părinți este o acută necesitate de a comunica, de a-i împărtăși cuiva ceea ce am acumulat eu frumos în mine. Probabil că asta m-a ajutat mult în cariera mea artistică. În plus, harul Domnului a fost întodeauna cu mine. Dar și munca enormă pe care am depus-o zilnic, neîncetat, pentru a cizela acest dar ceresc, ceea ce m-a mobilizat, în permanență, pentru lecturi, pentru exerciții, pentru o cunoaștere profundă a creației pe care trebuie să o prezint în fața spectatorului. Și asta mă bucură. Sper că îi bucură și pe acei spre care se îndreaptă toate eforturile și aspirațiile mele.

Mihail Munteanu

Mihail Munteanu este un artist de excepție. El posedă vocea unui tigru regal. E un interpret atotputernic.

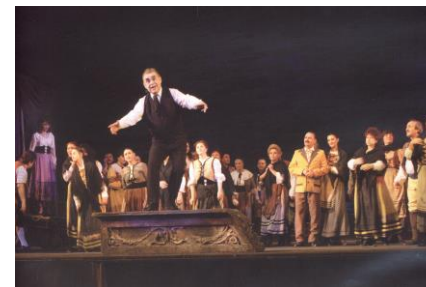
Elena Obrazțova

Mihail Munteanu... ca un gospodar bun își adună recolta vieții de cu timp, grijuliu, cu mare dragoste. Rodul muncii unui artist este arta acestuia, o pâine spirituală, care nu se vede, dar care se pune, ca o icoană acolo, unde numai Dumnezeu știe să pătrundă – la miezul Sufletului.

Eugen Doga

Mihail Munteanu... a fost și rămâne o mare personalitate și un minunat tenor al timpului nostru.[...] Maestrul continuă să ne surprindă cu timbrul original al vocii sale și cu harul artistic al chipurilor pe care le joacă pe scenele lumii.

Victor Dumbrăveanu

*Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban*